

РЕШЕНИЕ

№ 402

гр. София, 14.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Жения Димитрова

Николай Ст. Метанов

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Жения Димитрова Въззивно търговско дело № 20221001000269 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 ГПК, образувано по въззивна жалба от "ВЕТО 2005" ООД, ЕИК 202155510, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Джон Ленън“ №6, ап. 3, представлявано от В. Н. срещу решение № 260036/12.01.2022г., постановено по т.д. №515 по описа за 2021г. на СГС, ТО, VI-23 състав, с което е осъдено да заплати на Д. М. Т., ЕГН-*****, адрес:с.***, район ***, Столична Община, ул.“****“, 1 сумата от 63 846, 28 (шестдесет и три хиляди осемстотин четиридесет и шест лева и двадесет и осем стотинки), равностойност на дружествения дял на А. А. Т. във „ВЕТО 2005“ ООД, съответно на наследствените права на Д. М. Т. от наследството на А. А. Т., починал на ***г., на осн. чл. 125, ал. 3 ТЗ; сумата от 5 302, 79лв. (пет хиляди триста и два лева и седемдесет и девет стотинки), представляваща лихва за забава върху сумата от 63 846, 28лв. за периода от 15.05.2020г. до 25.03.2021г., на осн. чл. 87 ЗЗД, както и за сумата от 3 575, 99лв. (три хиляди петстотин седемдесет и пет лева и деветдесет и девет стотинки) - разноски по делото, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК.

Твърди се във въззивната жалба, че решението е неправилно и необосновано. Първоинстанционният съд е приел, че разпоредбите в

дружествения договор, уреждащи въпроса за процедурата за определяне на обезщетение при напускане на съдружник са неприложими, тъй като противоречат на чл. 125 ТЗ. В следствие на това съдът прави извод и че уредените в дружествения договор предпоставки за изплащане на равностойността на притежаваните от наследодателя на ищцата дружествени дялове са неприложими, поради което не е приел направеното от „ВЕТО 2005“ ООД възражение, че исковете са преждевременно заведени. Въззивникът счита тези изводи на съда за неправилни и посочва, че съгласно чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор на „ВЕТО 2005“ ООД дължимото обезщетение на прекратилия участието си съдружник се изплаща в едногодишен срок след напускането, а съдружникът А. Т. е починал на ***г.

Съгласно чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор начинът и срокът за изплащане на дължимите суми при прекратяване на участието на съдружник се определят с решение на общото събрание. Такова решение на общото събрание не е налице, поради което претендираните с исковата молба вземания не са изискуеми, което прави претенциите недопустими, респ. неоснователни.

Посочено е във въззивната жалба, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че изискването в Дружествения договор за наличие на решение на компетентния орган противоречи на императивната разпоредба на чл. 125 ТЗ, поради което е нищожно. Според страната нормата не е императивна, а и чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор не противоречи на чл. 125 ТЗ.

На следващо място е посочено, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че предявените искове са основателни и доказани. Съгласно разпределената с доклада доказателствена тежест, ищцата е следвало да докаже предпоставките за уважаване на иска по чл. 125 ТЗ, а в хода на делото исковете не са доказани при условията на пълно и главно доказване. Съдът се позовава на приетата по делото Съдебно-счетоводна експертиза, която от своя страна се базира на приетия по делото нарочен баланс към 31.05.2019г., а истинността на този баланс се оспорва от самата ищца в исковата молба, поради което не са налице достатъчно доказателства относно основанието и размера на предявените искове.

Моли съда да отмени решение № 260036/12.01.2022г., постановено по

т.д. №515 по описа за 2021г. на СГС, ТО, VI-23 състав и да постанови друго по съществото на спора, с което да отхвърли предявените иски, както и да присъди на „ВЕТО 2005“ ООД направените по делото разноси.

В законоустановения срок е постъпил отговор на въззивната жалба, в която е посочено, че въззивната жалба е неоснователна. Твърди се в отговора, че в дружествения договор е предвиден едногодишен срок и разпоредбата на чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор, че общото събрание определя срока и начина на изплащане, не променя този срок. Едногодишният срок е крайният срок за изплащане на равностойността на дружествения дял, т.е. Общото събрание може да определи друг – по-кратък срок.

На следващо място са наведени доводи в отговора на въззивната жалба, че в разглежданата хипотеза е налице напускане поради смърт на съдружник. Дължимата сума е равностойността на наследения дял и няма основание дружеството да не изплати тази сума, позовавайки се на разпоредба, която по-скоро не се отнася до уреждане на отношенията при наследяване.

От друга страна след смъртта на съдружника А. А. Т. и отказът на другия съдружник да приеме пълнолетния наследник на Т. – неговата съпруга, дружеството не може да формира Общо събрание. Опитите на преживелия съдружник да се впише като едноличен собственик на капитала без да внесе равностойността на освободените дружествени дялове остават без резултат. Моли съда да потвърди решението на първоинстанционния съд.

Съдът по предмета на спора съобрази следното:

Предявени са иски с правно основание чл. 125, ал. 3 ТЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

В исковата молба по делото ищцата Д. М. Т. е изложила твърдения, че съпругът ѝ А. А. Т. е починал на ***г. и в нейна полза е открито наследство за 1/6 част от наследствената маса, заедно с останалите пет наследници по закон на А. А. Т. – неговите деца.

Наследодателят е бил съдружник в дружеството „ВЕТО 2005“ ООД и е притежавал 38 315 дяла с номинална стойност 10 лева, представляващи 50% от капитала на дружеството. След смъртта на съпруга ѝ за ищцата е възникнало право да получи 1/6 част от балансовата стойност на

дружествения дял на починалия съпруг. Така размерът на сумата, която се дължи като част от наследения дружествен дял е в размер на 64 012,33лв. Съгласно трайната и непротиворечива съдебна практика чистият актив се изчислява, като от актива по баланс се изважда пасива (без собствения капитал, резерва и др.), т.е. изваждат се задълженията на дружеството към трети лица.

Ищцата оспорва изготвения междинен счетоводен баланс към 31.05.2019г. като недостоверен и оспорва направените счетоводни записвания като неотговарящи на правилата на националните и международните счетоводни стандарти. Неправилно са записани дълготрайни материални активи, има несъответствие в записванията между междинния счетоводен баланс и предходни годишни баланси, а също са записани несъществуващи счетоводни операции, за което се излагат подробни съображения. Посочено е в исковата молба, че счетоводните записвания и воденето на търговските книги на дружеството са извършвани неправилно, непоследователни и непропорционални са, в нарушение на счетоводните стандарти и политики, а представеният междинен счетоводен баланс се явява неточен и недостоверен.

Съгласно чл. 13 от Дружествения договор дружеството е било задължено да изплати на всички наследници стойността на частта от наследения дружествен дял в едногодишен срок и тъй като такива действия не са били предприети, ищцата се позовава на постановеното съдебно решение по т.д. № 2623/2019г. на Софийски градски съд, ТО, VI-5 състав, по което по идентични искове на две от децата на А. А. Т. от предходен брак са били присъдени суми от по 63 846. 28 лева, равностойност на дружествения му дял.

Съгласно извършеното в открито съдебно заседание намаляване на размера на исковите, Д. М. Т. иска да бъде осъден ответникът да заплати сумата от 63 846, 28лв., представляваща съответната част от стойността на наследения дружествен дял, както и сумата от 5 302, 79лв., представляваща лихва за забава от 15.05.2020г., когато е изтекъл предвиденият в дружествения договор срок за заплащане на дружествения дял, до датата на исковата молба (25.03.2021г.), както и разноските по делото.

С подаден отговор на исковата молба ответникът „ВЕТО 2005“ ООД оспорва исковите.

Възразява, че претендираното вземане не е изискуемо, тъй като съгласно чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор конкретният размер на обезщетението, сроковете и начина на изплащане се определят по решение на Общото събрание, а такова решение не е вземано.

Според ответника невярно и неоснователно е твърдението, че изготвеният междинен счетоводен баланс е недостоверен. Нарочният баланс е изготвен в съответствие с изискванията на приложимите счетоводни стандарти и същият следва да се счита за достоверен, за което се излагат подробни съображения. Всички придобивани от дружеството дълготрайни материални активи са своевременно отразявани в счетоводството на дружеството. Невярно е и твърдението, че посочената в междинния баланс балансова стойност на сградите, притежавани от дружеството, е занижена. Съгласно чл. 29, ал. 1 от Дружествения договор, при определяне на стойността на дела в хипотезата на прекратяване на участието на съдружник се взема предвид балансовата му стойност. Дружественият договор, подписан от наследодателя на ищеца, има силата на закон за страните по него. Недопустимо е да се прави изчисление на дела на починалия съдружник на базата на друга стойност, освен балансовата. Неоснователни, неверни и неотносими са и твърденията, че в представения междинен отчет не са отразени приходите от дейността на дружеството за първите три месеца на 2019г. Неясно и неоснователно е и твърдението, че има несъответствие между годишните финансови отчети и междинния баланс по отношение на т. 4 в Раздел „Б“ на дълготрайни материални активи. Тъй като дружеството не е поставяно в забава на изпълнение на задължението си за заплащане на стойността на наследствения дял на ищцата, то и акцесорният иск по чл. 86 ЗЗД е неоснователен и недоказан. Моли съда да постанови решение, с което отхвърли предявените иски.

Съдът, след съвкупна преценка на доказателствата приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Липсва спор между страните, а и се установява от представените доказателства и от данните в Търговският регистър, че А. А. Т. е бил съдружник във „Вето 2005“ ООД, регистрирано през 2012г., като е притежавал 38 315 дяла с номинална стойност по 10лв., представляващи 50% от капитала, общо - 766 300лв, както и, че същият е починал на ***г., като е

оставил като наследници ищцата (неговата съпруга) и пет деца, като всички са приели наследството му, видно от удостоверението за наследници с изходящ № КБР19-*** от 15.07.2019г. Настъпилото наследствено правоприемство по отношение на ищцата не е спорно по делото.

По повод смъртта на съдружника в ответното дружество и претенциите на наследниците за заплащане на равностойността на дружествения дял на А. А. Т. е бил съставен междинен счетоводен баланс към 31.05.2019г.

Балансът е оспорен от ищцата, поради което по делото е назначена съдебно-счетоводна експертиза, имаща за задачи проверка на редовността на счетоводните записвания на ответното дружество и изготвяне на нов баланс, която съдът кредитира като обективно и компетентно дадена и която не е оспорена от страните. При съобразена от вещото лице З. Т. Д. грешка в изчислените амортизации (отразени 1 993,08лв. по-малко), но при обща констатация, че отразяваните счетоводни операции са извършвани в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, е приет актив от вещото лице З. Д. на „ВЕТО 2005“ ООД към 31.05.2019г. от 772 563,54лв. и пасив от 6 408,19лв. (задължения), без собствения капитал на дружеството (записан капитал от 766 300лв. и натрупана печалба (загуба) от минали години, включително неразпределена печалба от 14 529,27лв.).

Обезщетението за забава за времето от 15.05.2020г. до датата на исковата молба (24.03.2021г.) върху сумата от 63 846,28лв. е в размер на 5 568,81лв., съответно на промените в основния лихвен процент за периода.

При така установената фактическа обстановка съдът намери от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 125, ал. 1, т. 1 ТЗ при смърт на съдружник участието му в дружеството с ограничена отговорност се прекратява. В този случай имуществените последици се уреждат въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването на членственото правоотношение (чл. 125 ТЗ).

Със смъртта на А. А. Т. на ***г. е прекратено участието му в дружеството „ВЕТО 2005“ ООД, което налага уреждане на имуществените последици от прекратяването въз основа на счетоводен баланс към

31.05.2019г., като за наследниците му се поражда правото да получат равностойността на дружествения дял.

Съгласно клаузата на чл. 29 от Дружествения договор на ответното дружество, обявен в Търговския регистър по партидата му, част от глава V – „Приемане, напускане и изключване на съдружници“, напускащият съдружник е получавал като обезщетение балансовата стойност на дружествения си дял към момента на прекратяване на участието в дружеството (чл. 29, ал. 1 от Дружествения договор); оценката се е правила към края на месеца, когато е напуснал съдружникът, и е имала за цел да определи балансовата стойност на дружеството като цяло, при проверка от дипломиран експерт - счетоводител (чл. 29, ал. 2 от Дружествения договор); дължимото обезщетение се е изплащало на напускащия съдружник в брой или чрез банков превод в рамките на една година след напускането му, а конкретният размер на обезщетението, сроковете и начинът на изплащане са се определяли с решение на общото събрание на съдружниците (чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор).

На първо място, посочените клаузи на дружествения договор установяват правилата относно приемането, напускането и изключването на съдружник и изплащането на обезщетение на напускащия съдружник, поради което същите не следва да намерят приложение, в настоящата хипотеза, касаеща уреждане на имуществените отношения при смърт на съдружник, тъй като същите са уредени с императивната разпоредба на правилата в ТЗ. Дори и да се приеме, че същите следва да намерят приложение и по отношение на имуществените последици при смърт на съдружник, то уговорката, че условие за уреждане на имуществените последици в тези случаи е решение на Общото събрание, противоречи на чл. 125, ал. 3 ТЗ, поради което възражението на ответното дружество, че при клаузата на чл. 29, ал. 3 от Дружествения договор, изискваща конкретният размер на обезщетението, сроковете и начинът на изплащане да се определят с решение на общото събрание на съдружниците, вземането на ищцата не е изискуемо е неоснователно, а имуществените последици следва да се уредят съобразно императивната разпоредба на чл. 125, ал. 3 ТЗ.

Спорен е между страните размера на дружествения дял, като при определяне на равностойността му, съдът взема предвид така нареченият чист

актив, който съгласно заключението на вещото лице З. Т. Д. към 31.05.2019г. е в размер на 766155,35 лева, получен като разликата между актива от 772 563, 54лв. и пасив на дружеството от 6 408, 19лв., поради което дружествения дял на А. А. Т. е половината и е на стойност 383 077, 66лв. Съответно делът на ищцата възлиза на стойност 63 846, 28лв. - 1/6 наследствена част от наследственото имущество (чл. 9, ал. 1, вр. чл. 5, ал. 1 ЗН).

Трайна и безпротиворечива е съдебната практика (Решение № 64 от 09.06.2009г. по т.д. № 504/2008г. на ВКС, ТК, II т.о.; Решение № 97 от 06.06.2012г. по т.д. № 468/2011г. на ВКС, ТК, II т.о.; Решение № 206 от 06.08.2018г. по т.д. № 1108/2017г. на ВКС, ТК, II т.о.; Определение № 85/11.02.2019г. по т.д. № 1868/2018г. на ВКС, ТК, II т.о. и др.), че балансът следва да съответства на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, като при оспорване се съставя коригиран баланс.

Оплакването във въззивната жалба, че равностойността на дружествения дял, определена, въз основа на счетоводен баланс, който е оспорен от ищцата води до неоснователност на претенцията не може да бъде споделено, тъй като в заключението си вещото лице е посочило, че представеният от него баланс почти изцяло съвпада с изготвеният от дружеството баланс, счетоводството на дружеството е редовно водено, а счетоводните регистри отговарят на действително установеното реално състояние. В заключението си вещото лице е отговорило на въпросите и оспорванията в счетоводните записвания от ищцата и е приело, че отразяваните счетоводни операции са били извършени в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти. В този смисъл изготвеният баланс от дружеството съставлява изходящ от него частен свидетелстващ документ и отразяващ факти, които страната не може да опровергава, поради което и следва да се приеме, че искът се явява основателен и следва да бъде уважен до размера, съобразно заключението на вещото лице от 63 846, 28лв.

Тъй като не е установен срок за плащане на вземането по чл. 125, ал. 3 ТЗ, приложими са общите разпоредби относно забавата при плащане (чл. 84 ЗЗД, вр. чл. 288 ТЗ).

В дружествения договор е бил уговорен определен ден за плащане на

равностойността на дружествения дял на съдружника - в рамките на една година след прекратяване на членственото правоотношение. Поради това е основателно твърдението на ищцата, че с изтичане на една година от ***г., считано от 15.05.2020г., ответникът е в забава за плащане на равностойността на дружествения дял на починалия съдружник А. А. Т. и дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва.

Съответно до 24.03.2021г. включително, са дължими поне претендираните 5 302, 79лв. - лихва за забава върху главницата (63 846, 28лв.) и предявеният по делото иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за изтекли лихви от 5 302, 79лв. за времето от деня на забавата – 15.05.2020г., до датата на исковата молба (25.03.2021г.) е основателен и следва да бъде уважен.

Поради съвпадане на правните изводи на двете инстанции решението на първоинстанционния съд следва да бъде потвърдено.

На осн. чл.78, ал.1 ГПК „ВЕТО 2005“ ООД следва да бъде осъден да заплати на Д. М. Т. разноски за въззивната инстанция в размер на 2700лв. (две хиляди седемстотин лева), представляващи адвокатско възнаграждение.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260036/12.01.2022г., постановено по т.д. №515 по описа за 2021г. на СГС, ТО, VI-23 състав.

ОСЪЖДА ”ВЕТО 2005” ООД, ЕИК 202155510, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Джон Ленън“ №6, ап. 3 да заплати на Д. М. Т., ЕГН-***** с постоянен адрес: с.***, Столична община, район ***, ул.“****“, 1 разноски по делото в размер на 2700лв. /две хиляди и седемстотин лева/, представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл.78, ал.1 ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от получаване на съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____